

2026

Aanbevelingen om leeftijdsdiscriminatie te bestrijden

Gebaseerd op het onderzoek naar
leeftijdsdiscriminatie in België
(Equality Data 3)

Inhoudstafel

Voorwoord.....	1
Aanbeveling 1: Werk constructief mee aan een sterk, bindend VN-verdrag voor de rechten van ouderen.	2
Aanbeveling 2: Zet in op digitale inclusie en waarborg niet-digitale opties bij essentiële diensten.	2
Aanbeveling 3: Pas “age mainstreaming” toe, zet in op samenwerking en participatie van jongeren en ouderen bij de ontwikkeling van overheidsbeleid of bij hervormingen.	3
Aanbeveling 4: Informeer en sensibiliseer over vooroordelen en stereotypen met betrekking tot leeftijd. Geef extra aandacht aan bestaande stigmatisering en stereotypen rond jongeren en ouderen.	4
Aanbeveling 5: Versterk de inspectie en controle op leeftijdsdiscriminatie en voorzie een systeem van waarschuwing, een bindend actieplan en boetes bij herhaling.	4
Aanbeveling 6: Blijf inzetten op onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie.	5
Aanbeveling 7: Voer een analyse uit van arbitraire leeftijdsgrenzen in België.	5
Aanbeveling 8: Leg een motiveringsplicht op voor toegepaste leeftijdsgrenzen.	6
Aanbeveling 9: Breid de toegang tot materiële steun voor personen met een erkende handicap uit tot na de leeftijd van 65 jaar.	6
Aanbeveling 10: Bestrijd het niet opnemen en gebruiken van sociale rechten.	7
Aanbeveling 11: Zet in op het bestrijden van leeftijdsdiscriminatie binnen betaald werk.	7
Aanbeveling 12: Valoriseer en regulariseer onbetaald werk.	8
Aanbeveling 13: Versterk de toegang tot betaalbaar huren en kopen.	8
Aanbeveling 14: Stimuleer collectieve woonprojecten en buurtgerichte projecten.	9
Aanbeveling 15: Waarborg betaalbare, menswaardige en veilige woonzorgcentra en thuishulp.	9
Aanbeveling 16: Sensibiliseer het zorgpersoneel rond niet-discriminerende zorg met aandacht voor leeftijdsdiscriminatie en intersecties.	10
Aanbeveling 17: Zorg voor een voldoende aanbod aan openbaar vervoer.	11
Aanbeveling 18: Zet in op de toegankelijkheid van het openbaar vervoer.	11
Aanbeveling 19: Zet in op jeugdriendelijker politiebeleid dat de relatie tussen politie en jongeren verbetert.	11
Aanbeveling 20: Maak de publieke ruimte toegankelijk, veilig en op maat van kinderen, jongeren en ouderen.	12
Aanbeveling 21: Bestrijd discriminatie ten aanzien van jongeren bij winkels.	13

Voorwoord

Deze aanbevelingen zijn gebaseerd op de resultaten van [het onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#) door Unia. Dit onderzoek toonde aan dat **leeftijdsdiscriminatie een wijdverspreide vorm van uitsluiting** is in de Belgische samenleving. De resultaten maakten duidelijk dat leeftijdsdiscriminatie mensen van verschillende leeftijden treft, waarbij **jongeren** en **ouderen** het meest geraakt worden. Over alle leeftijdsgroepen heen rapporteerde minstens **één op drie** mensen dat ze in de afgelopen twaalf maanden leeftijdsdiscriminatie hebben meegemaakt.

Bovendien toonde dit onderzoek aan **hoe leeftijdsdiscriminatie interageert met andere vormen van discriminatie**: discriminatie van geracialiseerde personen, personen met een handicap, personen in armoede, LGBTI+-personen en discriminatie op basis van genders.

Dit manifesteert zich in **diverse domeinen** van het dagelijks leven. In het onderzoek keken we naar hoe leeftijdsdiscriminatie voorkomt binnen betaald werk, onbetaald werk, huisvesting, financiële diensten, overheids- en sociale diensten, gezondheidszorg en hulp, mobiliteit, de publieke ruimte, vrije tijd, winkels en horeca, en digitalisering. De **impact is reëel** en raakt onder meer de levenskwaliteit, toegang tot rechten, economische zekerheid en maatschappelijke participatie.

Voor dit onderzoek richtten we een **adviesgroep** op met Franstalige en Nederlandstalige belanghebbenden. Deze groep bestond uit organisaties die actief zijn op het gebied van leeftijdsdiscriminatie en andere vormen van discriminatie (op basis van genders, racialisering, handicap, armoede en LGBTI+-kwesties), gespecialiseerde onderzoekers, statistische instellingen en organisaties die zich inzetten voor gelijkheid. De klankbordgroep kwam voor een derde keer in december 2025 samen om input te geven over de beleidsaanbevelingen op basis van het onderzoek. We willen hen uitdrukkelijk bedanken voor hun waardevolle feedback. Hierna ging Unia aan de slag om onderstaande aanbevelingen te formuleren.

Aanbeveling 1: Werk constructief mee aan een sterk, bindend VN-verdrag voor de rechten van ouderen.

Voor de federale overheid

Blijf ijveren op internationaal niveau voor een VN-verdrag voor de rechten van ouderen, een proces dat bijzonder belangrijk is om de bescherming van ouderen wereldwijd te versterken. Neem als België actief deel aan de werkzaamheden van de **Intergovernmental Working Group on the rights of Older Persons (IGWG)** en sluit aan bij de groeiende groep landen die deze resolutie **co-sponsoren**. Betrek **representatieve ouderenorganisaties, experts en andere relevante partners** structureel bij het bepalen van de Belgische positie, bij elke fase van het proces. Zorg ervoor dat België constructief meewerkt aan de uitwerking van een sterk, bindend instrument.

Aanbeveling 2: Zet in op digitale inclusie en waarborg niet-digitale opties bij essentiële diensten.¹

Voor alle bevoegdheidsniveaus en particuliere actoren die essentiële goederen en diensten aanbieden

Waarborg de niet-digitale toegankelijkheid van essentiële publieke en private diensten door **minstens drie volwaardige niet-digitale opties** (fysieke loketten, telefonische permanentie en klassieke brievenpost) beschikbaar te houden overeenkomstig het arrest van het Grondwettelijk Hof van 25 september 2025². Deze alternatieven mogen geen extra kosten met zich meebrengen.

Meer bepaald:

- Waarborg niet-digitale toegankelijkheid bij **huisvesting**. Sociale huisvestingsmaatschappijen, woonzorgcentra, private verhuurders en syndici moeten naast digitale systemen ook fysieke, telefonische en schriftelijke alternatieven aanbieden om bijv. een afspraak te maken of belangrijke informatie te communiceren.
- Waarborg niet-digitale toegankelijkheid van **financiële diensten** (banken, verzekeraars), **overheidsdiensten** en **gezondheidsdiensten**.
 - Volg de aanbevelingen van Unia³ over de fysieke toegankelijkheid van Bancontact CASH-punten en zorg dat iedereen - ook ouderen, personen met een handicap en personen zonder smartphone - toegang heeft tot **contant geld**.
 - Behoud **fysieke loketten, telefonische en papieren dienstverlening** bij banken, overheidsdiensten en gezondheidsdiensten. Maak de verschillende niet-digitale mogelijkheden duidelijk zichtbaar en zorg voor ruime openingsuren en voldoende personeel. Vermijd dat niet-digitale alternatieven toch een digitale stap vereisen (bijv. verplicht online afspraak maken, AI-chat, digitale voorselectie en verborgen telefoonnummers) en verbied extra kosten voor dienstverlening in persoon of op papier (bijv. rekeninguittreksels op papier, betalingen uitvoeren, toegang tot medisch dossier). Zorg dat mensen autonoom toegang hebben tot diensten, zonder afhankelijk te worden gemaakt van familie of derden.
 - Garandeer dat elke bank een **minimumaantal fysieke loketten** per regio, gelijk verspreid over het gebied, behoudt zodat iedereen autonoom toegang heeft tot basisdiensten.

- Zorg ervoor dat websites, formulieren, digitale loketten en apps van banken, overheidsdiensten en gezondheidsdiensten voldoen aan **WCAG-toegankelijkheidsnormen** (Web Content Accessibility Guidelines), met eenvoudige taal, voorleesfuncties en duidelijke navigatie.
- Behoud niet-digitale opties bij **winkels, horeca en vrijetijdsactiviteiten**: fysieke kortingskaarten bij supermarkten en winkels, papieren menu's in cafés, restaurants en clubs en de mogelijkheid om met cash en kaart te betalen.
- Garandeer niet-digitale alternatieven bij **mobilititeit** voor o.a. de aankoop van vervoertickets en deelsystemen, die kosteloos, effectief toegankelijk en zonder digitale toegangspoort zijn.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Digitalisering, p.33, p.38, p.48, p.50, p.55, p.56.

(unia.be)

² [Arrest nr. 126/2025 van 25 september 2025 Rolnummer : 8303](#). (unia.be)

³ [Advies over de toegankelijkheid van Bancontact CASH-punten \(2025\)](#). (unia.be)

Aanbeveling 3: Pas “age mainstreaming” toe, zet in op samenwerking en participatie van jongeren en ouderen bij de ontwikkeling van overheidsbeleid of bij hervormingen.

Voor alle bevoegdheidsniveaus

- Het is noodzakelijk om een **effectbeoordeling** op basis van verschillende leeftijdsgroepen uit te voeren alvorens nieuwe wetgeving op te stellen, en om een intersectionele benadering te hanteren. Doe dit binnen alle beleidsdomeinen en binnen het kader van gelijke kansen.¹
- Betrek en luister naar de **stem van jongeren en ouderen en hun organisaties** bij **beleidsbeslissingen**. Versterk en waardeer de bestaande overleg- en adviesraden; creëer ze als deze niet bestaan. Moedig intergenerationele samenwerking aan tussen organisaties, raden en verenigingen die zich inzetten voor jongeren en ouderen. Versterk bovendien de uitwisselingen met andere commissies en overlegorganen rond gender, handicap, armoede en racisme, en doe dit expliciet vanuit een intersectionele benadering.

Links

¹ [Guidelines for mainstreaming ageing \(2021\)](#). (age-platform.eu)

Aanbeveling 4: Informeer en sensibiliseer over vooroordelen en stereotypen met betrekking tot leeftijd. Geef extra aandacht aan bestaande stigmatisering en stereotypen rond jongeren en ouderen.

Voor alle bevoegdheidsniveaus

- Integreer aandacht voor leeftijdsdiscriminatie in **bestaande opleidingsprogramma's** en diversiteitstrainingen en zorg voor **gerichte vorming** en opleiding voor hulp- en zorgverleners (zie aanbeveling 16), schoolpersoneel, recruiters, HR-medewerkers en leidinggevenden, vastgoedprofessionals en andere relevante actoren. Deze opleidingen moeten inzicht bieden in:
 - Het algemeen wettelijk kader rond antidiscriminatie.
 - Praktische handvatten om vooroordelen en bias over leeftijd te herkennen en om leeftijdsdiscriminatie te vermijden en te bestrijden.
- Promoot en versterk de bekendheid van de mogelijkheid om leeftijdsdiscriminatie te **melden** bij de bevoegde instellingen (Unia, VMRI).

Aanbeveling 5: Versterk de inspectie en controle op leeftijdsdiscriminatie en voorzie een systeem van waarschuwing, een bindend actieplan en boetes bij herhaling.¹

Voor de federale en regionale overheden

- **Werk:** Laat sociale inspectie en gelijkheidsdiensten **actief screenen** op leeftijdsdiscriminatie in vacatures, selectieprocedures, ontslag, herstructurering en herinrichting van functies zonder inspraak van de werknemer. Stimuleer datamining om objectieve aanwijzingen te krijgen van mogelijke structurele discriminatie², met inbegrip van de leeftijdscomponent. Dat kan via algoritmes, maar ook via analyses van personeelssamenstelling van ondernemingen. Voorzie procedures van waarschuwing en sanctionering bij vastgestelde discriminatie.
- **Huisvesting:** Versterk de controle op uitsluiting in advertenties (“geen studenten”, “max. 25 jaar” of “voor actief werkend koppel”) en op de voorwaarden die verhuurders en verkopers stellen (bijv. systematisch vragen dat de ouders borg staan bij jongeren of kinderen borg staan bij ouderen, ook wanneer hier geen financiële reden voor bestaat). Voorzie procedures van waarschuwing en sanctionering bij vastgestelde discriminatie.
 - Wallonië: **Stel de inspecteurs aan** die deze controle kunnen uitvoeren in het kader van de woninginspectie zoals vastgelegd in het decreet.
 - Brussel: **Breid de personeelsbezetting uit** voor de bestaande systemen tot meer dan één voltijdse functie.
- **Woonzorgcentra:** Garandeer de eerbiediging van de grondrechten en de doeltreffendheid ervan in woonzorgcentra door middel van inspecties en de invoering van doeltreffende klachtenprocedures.
- **Gerechtelijke procedures:** Breid **collectieve vorderingen en omkering van bewijslast** uit. Vergemakkelijk de mogelijkheid voor organisaties zoals vakbonden en gelijkheidsorganen om collectief op te treden bij structurele leeftijdsdiscriminatie, ook intersectionele leeftijdsdiscriminatie.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Betaald werk, p.16, huisvesting, p25. (unia.be)

² [Memorandum \(2024\)](#). Aanbeveling 25, p.22-23. (unia.be)

Aanbeveling 6: Blijf inzetten op onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie.

Voor alle bevoegdheidsniveaus

- Blijf inzetten op dataverzameling en onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België. Breng ook de **evolutie** van deze discriminatie in kaart doorheen de tijd. Let bij **toekomstig onderzoek** op de **geformuleerde onderzoeksaanbevelingen in het rapport¹**;
 - Hanteer een intersectionele benadering,
 - Onderzoek alle levensdomeinen van de samenleving,
 - Betrek alle leeftijden bij de dataverzameling,
 - Combineer verschillende methoden van dataverzameling.
- Houd bij **praktijktesten** (bij werk, huisvesting en winkels) rekening met het criterium leeftijd, zowel wanneer deze testen al bestaan binnen een bestaande regelgeving als wanneer ze nog moeten worden ingevoerd in het kader van maatregelen ter bestrijding van discriminatie.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Pistes voor toekomstig onderzoek, p.62-64. (unia.be)

Aanbeveling 7: Voer een analyse uit van arbitraire leeftijdsgrenzen in België.

Voor de federale en regionale overheden

- Breng alle bestaande **leeftijdsgrenzen in de Belgische wetgeving** in kaart en voer een grondige analyse uit van hun juridische en wetenschappelijke onderbouwing. Beoordeel of ze uitsluiting veroorzaken en **schaf** de leeftijdsgrenzen in de wetgeving **af** die niet voldoende gerechtvaardigd zijn en die niet in het belang zijn van de betrokken personen.
- Breng eveneens de leeftijdsgrenzen in kaart die worden toegepast in de **zorgsector¹**. Het onderzoek toont bijvoorbeeld aan dat jonge vrouwen die pas op volwassen leeftijd een ADHD of autisme diagnose krijgen niet langer toegang hebben tot de nodige ondersteuning omwille van hun leeftijd. Daarnaast rapporteren ouderen dat behandelaars hen geen behandelingen, operaties of preventieve onderzoeken meer willen aanbieden louter op basis van hun leeftijd. Voer daarom een analyse uit van welke groepen systematisch uit de boot vallen en analyseer kritisch de data waarop de toegepaste leeftijdsgrenzen gebaseerd zijn. **Schaf** leeftijdsgrenzen in de zorg **af** die niet voldoende gerechtvaardigd zijn. Garandeer zo gelijke toegang tot diagnostiek en gespecialiseerde zorg wanneer er geen onderbouwde reden is voor een leeftijdsbeperking (zie aanbeveling 8).

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Leeftijdsgrenzen in de zorg, p.43-46. (unia.be)

Aanbeveling 8: Leg een motiveringsplicht op voor toegepaste leeftijdsgrenzen.¹

Voor de federale en regionale overheden, ziekenhuizen en gezondheidsdiensten

Zorg voor duidelijke informatie en onderbouwing bij structurele leeftijdsgrenzen in behandelingen of terugbetalingsvoorwaarden in de **zorgsector**. Zorg dat leeftijdsgrenzen die de toegang tot zorg of terugbetaling beperkt **schriftelijk en objectief worden onderbouwd**. Voor individuele zorgbeslissingen mag leeftijd nooit het enige expliciete of impliciete criterium zijn om zorg te weigeren.

Voor alle bevoegdheidsniveaus

Bij het hanteren van leeftijdsgrenzen bij **cultuur- en sportactiviteiten** moeten deze objectief en redelijk te rechtvaardigen zijn en mogen deze aldus niet tot discriminatie leiden. Leeftijd mag niet als reden of argument gebruikt worden om de toegang en deelname aan activiteiten te ontzeggen wanneer iemand in alle veiligheid kan deelnemen.

Voor de federale overheid, banken en verzekeringen

Voorzie ook bij het verkrijgen en bepalen van de prijs van **een verzekering of lening** een doordachte aanpak. Verplicht verzekeraars om bij het meedelen van de beslissing aan de aanvrager spontaan het bewijsmateriaal (studies, statistieken, enz.) waarop zij zich hebben gebaseerd, te verstrekken, samen met een toelichting. Leg **een motiveringsplicht** op bij weigering of prijsverhoging van financiële producten waarbij de klant een **schriftelijke en objectieve motivatie** krijgt. Dit maakt willekeur en leeftijdsdiscriminatie zichtbaar en aanvechtbaar. Garandeer bovendien dat verzekeraars elk dossier individueel analyseren.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Leeftijdsgrenzen bij banken en verzekeringen, p.33, leeftijdsgrenzen in de zorg, p.43-46, leeftijdsgrenzen bij sport en vrije tijd, p.55. (unia.be)

Aanbeveling 9: Breid de toegang tot materiële steun voor personen met een erkende handicap uit tot na de leeftijd van 65 jaar.¹

Voor alle bevoegdheidsniveaus

Individuele integratiesteun helpt personen met een handicap om hun grondrechten te realiseren, zoals zelfstandig wonen en deelnemen aan de maatschappij. Vandaag komt men enkel in aanmerking voor deze materiële steun als de **handicap voor de leeftijd van 65 jaar werd erkend**. Dat leeftijdscriterium leidt echter tot directe discriminatie van ouderen die een handicap krijgen na hun 65 jaar². Unia vraagt daarom om de **leeftijdsgrens af te schaffen** zodat iedereen met een erkende handicap gelijke toegang krijgt tot materiële steun die hun rechten garandeert.

Links

¹ [Memorandum \(2023\)](#). Aanbeveling 64, p.46. (unia.be)

² [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Leeftijdsgrenzen bij hulpmiddelen, p.36. (unia.be)

Aanbeveling 10: Bestrijd het niet opnemen en gebruiken van sociale rechten.

Voor alle bevoegdheidsniveaus

Bestrijd het niet gebruiken en opnemen van sociale rechten (“non-take-up”)¹ door jongeren en ouderen (bijv. het recht op inkomensgarantie) door waar mogelijk de toekenning te **automatiseren** en burgers proactief en laagdrempelig te **informer**.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België](#) (2025). Overheidsdiensten, sociale zekerheid en sociale diensten, p.34. (unia.be)

Aanbeveling 11: Zet in op het bestrijden van leeftijdsdiscriminatie binnen betaald werk.¹

Voor de werkgevers

- Neem leeftijd op als één van de criteria waarmee rekening moet worden gehouden binnen **beleid rond Diversiteit, Gelijkheid en Inclusie** (D.E.I.), inclusief binnen een intersectionele benadering (handicap, etniciteit, gender, seksuele oriëntatie, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen,...). Neem een leeftijdsbewust personeelsbeleid aan; loopbaanbegeleiding op het werk voor jongeren en ouderen, startersbegeleiding, jobcoaching, flexibele werkuren en werkplekken, mentorschap, vorming digitale vaardigheden.
- Gebruik geen termen die expliciet of impliciet naar leeftijd verwijzen in **vacatures** (bijvoorbeeld “jong, dynamisch team”).
- Zorg voor richtlijnen voor het opstellen van **objectieve functieprofielen**: stel in vraag of “werkervaring” nodig is (in vacatures), baseer eerder op competenties en indien werkervaring nodig is erken andere types van werk (bijv. vrijwilligerswerk) als werkervaring (zie aanbeveling 12).
- Maak gebruik van de bestaande **neutrale selectie-instrumenten**.²
- Zorg bij jobstudenten voor een korte **exit-evaluatie** met schriftelijke erkenning van verworven competenties die bruikbaar zijn richting toekomstige werkgevers.

Voor de federale overheid

- Verplicht een **preventiebeleid inzake antidiscriminatie** voor onder meer leeftijd naast andere beschermde criteria om (leeftijd)discriminatie te voorkomen.³

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Betaald werk, p.16 en pensioenkloof, p.36. (unia.be)

² [Online leermodules. Neutraal rekruteren](#). (ediv.be)

³ [Aanbeveling preventie van discriminatie op het werk \(2023\)](#). (unia.be)

Aanbeveling 12: Valoriseer en regulariseer onbetaald werk.

Jongeren en ouderen doen vaak onbetaald werk zoals **vrijwilligerswerk, onbetaalde stages, mantelzorg** en zorg voor kinderen. Het onderzoek toont aan dat dit werk wordt ondergewaardeerd. Het kan leiden tot **ongelijke arbeidskansen, inkomsten en een pensioenkloof** voor onder andere oudere vrouwen.¹ Daarom bevelen wij aan om onbetaald werk te valoriseren en regulariseren zodat het als werkervaring erkend wordt en beter beschermd wordt.

Voor organisaties die vrijwilligers inzetten en werkgevers

- Zet in op een korte **exit-evaluatie** met schriftelijke erkenning van verworven competenties die bruikbaar zijn richting toekomstige werkgevers.
- Zorg voor een **ervaringsbewijs** en **erken opgebouwde competenties** door vrijwilligerswerk, stages en onbetaald zorgwerk bij sollicitaties en vrijstellingen in opleidingen.

Voor de federale overheid

- Maak de **anti-discriminatie wetgeving ook gekend en gehandhaafd** bij vrijwilligerswerk (vacatures, rekrutering). Stimuleer organisaties om objectieve criteria te gebruiken bij de selectie van vrijwilligers zodat afwijzing op basis van leeftijd en andere beschermde criteria tegen wordt gegaan. Zorg er bovendien voor dat de regels rond welzijn op het werk ook gehanteerd worden binnen de context van vrijwilligerswerk.
- Zorg voor een **duidelijk statuut** voor onbetaalde stages buiten het formele onderwijs. Zorg voor bescherming van sociale rechten en voor een minimale vergoeding.
- Zet in op meer **ondersteuningsmaatregelen** bij vrijwilligerswerk en onbetaald zorgwerk zoals mantelzorg (meer erkenning, uitwisselmomenten via (buurt)samenkomsten voor vrijwilligers en mantelzorgers en outreachende hulp). Werk aan een sterker mantelzorgstatuut en onderzoek op welke manieren deze andere soorten van werk verder gevaloriseerd kunnen worden.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Onbetaald werk, p.22 en pensioenkloof, p.36. (unia.be)

Aanbeveling 13: Versterk de toegang tot betaalbaar huren en kopen.¹

Voor de overheden van het Waalse en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

- Voer een paritaire commissie in om de **huurprijzen te reguleren**, zoals recent opgericht in het Brussels Gewest. Organiseer in deze commissies een laagdrempelig meldsysteem, een inspectiemechanisme dat klachten objectief onderzoekt binnen duidelijke termijnen, en een bescherming van huurders tegen mogelijke represailles.
- Zorg voor **laagdrempelige en automatische informatie** voor jongeren en ouderen in maatschappelijk kwetsbare situaties op zoek naar een woning.
- Zet in op (lokale) initiatieven op maat van jongeren en ouderen die **de zoektocht naar een woning** ondersteunen.

Links

¹[Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Huisvesting, p.25. (unia.be)

Aanbeveling 14: Stimuleer collectieve woonprojecten en buurtgerichte projecten.

Voor de overheden van het Waalse en Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Stimuleer kleinere en collectieve woonprojecten zoals co-housing en kangoeroewonen waar jongeren, ouderen en andere groepen met beperkte toegang tot huisvesting samen kunnen wonen¹. Dit in het kader van betaalbaar wonen en recht op zelfstandig wonen en de-institutionaliseren.

- Stel **een wettelijk kader** vast dat de regulering van deze vormen van groepshuisvesting mogelijk maakt.
- Voorzie de nodige **professionele ondersteuning**, met behoud van zoveel mogelijk autonomie.
- Ondersteun ook **buurtgerichte woonvormen** die sociale cohesie versterken.

Links

¹[Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Huisvesting, p.25. (unia.be)

Aanbeveling 15: Waarborg betaalbare, menswaardige en veilige woonzorgcentra en thuishulp.¹

Aan de bevoegde deeleniteiten (Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, Région wallonne en Deutschsprachige Gemeinschaft)

- Maak woonzorgcentra en thuishulp betaalbaar zodat deze **financieel toegankelijk** zijn voor alle ouderen.
- Voorzie voldoende **budget, tijd en personeel** om kwaliteitsvolle zorg mogelijk te maken en mishandeling te vermijden.
- Ondersteun bestaande activiteiten die de **veiligheid** van LGBTI+ personen, geracialiseerde personen en mensen met een beperking bevorderen.

Aan de woonzorgcentra

- Zet in op de autonomie van ouderen binnen woonzorgcentra en vermijd infantilisering door **de stem van de bewoners centraal te stellen** in de werking.
- Maak woonzorgcentra expliciet **veilig en inclusief** voor LGBTI+ personen, geracialiseerde personen en mensen met een beperking. Breng bewoners met elkaar in dialoog via workshops van gespecialiseerde organisaties.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Huisvesting, p.25, onveilige wooncontext, p.30. (unia.be)

Aanbeveling 16: Sensibiliseer het zorgpersoneel rond niet-discriminerende zorg met aandacht voor leeftijdsdiscriminatie en intersecties.¹

Voor de federale en regionale overheden, de ziekenhuizen, gezondheidsdiensten, thuishulp en woonzorgcentra

Zet in op vorming van bestaande (para)medische zorgverstrekkers (huisartsen, specialisten, psychologen, apothekers) en hulpverleners (voor personen met een handicap, jeugdhulp, thuishulp en personeel in woonzorgcentra). Werk bovendien aan een lessenspakket binnen de opleidingen van bovenstaande zorgverstrekkers en hulpverleners over:

- het vermijden van **infantilisering** van ouderen (noden niet serieus nemen, over hen in plaats van met hen spreken, zorg ontzeggen).
- het ernstig nemen van **(pijn)klachten** bij jongeren, met een specifieke aandacht voor het serieus nemen van (pijn)klachten bij jonge vrouwen en jonge geracialiseerde personen.
- het belang van de **geïnformeerde toestemming** waarbij zorgverleners moeten aantonen dat zij de persoon zelf informeren en betrekken.
- het luisteren naar de noden en wensen van mensen in **(peri)menopauze** en naar de noden van **transpersonen**. Het onderzoek toont aan dat jonge transpersonen en oudere transpersonen zorg ontzegd worden omwille van hun leeftijd. Luister naar hun noden en respecteer hun wensen.
- het respectvol omgaan met **zwangerschapskeuzes en kindervensen** bij (jonge) vrouwen en opvolging van (jonge) moeders, met aandacht voor het serieus nemen van geracialiseerde (jonge) vrouwen.
- aandacht voor **armoedesituatie** bij medisch advies en hulpmiddelen in het algemeen, en in het bijzonder bij oudere personen en personen met een handicap.
- een grondig begrip van **intersectionaliteit** (intersecties van leeftijd met handicap, sociaaleconomische achtergrond, seksuele oriëntatie, gender, etc.).

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Gezondheidszorg en hulp, p.39. (unia.be)

Aanbeveling 17: Zorg voor een voldoende aanbod aan openbaar vervoer.¹

Voor de federale en regionale overheden en de vervoersdiensten

Zorg voor voldoende openbaar vervoer doorheen heel het land. Dit is bijzonder belangrijk voor zowel jongeren als ouderen die vaak afhankelijk zijn van deze verplaatsingsmogelijkheden.

Versterk het aanbod in **landelijke gebieden**, en ga verder dan beperkte oplossingen zoals bussen op aanvraag. Investeer bovendien in **vlotte overstappen** en een **betere doorstroming** tussen de verschillende vervoersnetten en garandeer een betrouwbare, stipte en kwaliteitsvolle dienstverlening.

Links

¹[Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Mobiliteit, p.49. (unia.be)

Aanbeveling 18: Zet in op de toegankelijkheid van het openbaar vervoer.¹

Voor de federale en regionale overheden en de vervoersdiensten

Zet in op de **toegankelijkheid** van openbaar vervoer (stations, perrons, bussen, treinen, etc.).

- Voorzie werkende **plateauliften, roltrappen** en **liften**, een aangepaste **perronhoogte, rolstoelvriendelijke wachtzones** en **zichtbare bussen**.
- Jonge mensen met een onzichtbare ziekte of handicap ervaren vaak onbegrip als ze een voorbehouden plaats gebruiken. Zorg daarom bij voorbehouden plaatsen **voor sensibilisering over onzichtbare ziekten en handicaps**, bijv. met de melding 'niet alle handicaps zijn zichtbaar'.

Links

¹[Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Mobiliteit, p.49. (unia.be)

Aanbeveling 19: Zet in op jeugdvriendelijker politiebeleid dat de relatie tussen politie en jongeren verbetert.¹

Voor de federale en lokale overheden

- Organiseer **structureel overleg op lokaal niveau** tussen jongeren, jeugdwerk, jeugdambtenaren en politie om wederzijds begrip en samenwerking te versterken.
- **Verminder politiecontroles** bij jongeren in de publieke ruimte, met specifieke aandacht voor jonge geracialiseerde jongens. Decriminaliseer de aanwezigheid van jongeren in de publieke ruimte, **schaf de mogelijkheid om GAS-boetes te geven aan minderjarigen** af en zet in op preventie en bemiddeling.²

- Zet verder in op het proactief informeren van jongeren via jeugdverenigingen en scholen over hun rechten en plichten bij contact met de politie en over de instanties waarbij zij **klachten kunnen indienen** als zij zich gediscrimineerd of slecht behandeld voelen.
- Voorzie meer **opleiding voor politie** over de anti-discriminatie wetgeving en interventiepraktijken zonder etnisch profileren en stereotypen ten aanzien van geracialiseerde jongeren. Ontwikkel bovendien een beleid en een praktijk van professioneel profileren bij de politie.³

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Politie en jongeren, p.54. (unia.be)

² [INESAC-onderzoek naar ongelijkheid door GAS-boetes \(2025\)](#). (unia.be)

³ [Memorandum \(2023\)](#). Aanbeveling 69 en 70, p.49. (unia.be)

Aanbeveling 20: Maak de publieke ruimte toegankelijk, veilig en op maat van kinderen, jongeren en ouderen.¹

Voor de lokale overheden

- Werk **participatief** en betrek kinderen, jongeren en ouderen bij de vormgeving van de publieke ruimte en bij bouwprojecten van pleinen, speelplaatsen, buurtinitiatieven, publieke gebouwen, cultuur en sportruimtes.
- Richt de openbare ruimte **toegankelijk** in (oprijplaten, brede trottoirs, frequente oversteekplaatsen, gratis openbare toiletten, bankjes) zodat ouderen met beperkte mobiliteit kunnen buiten komen en gemakkelijk toegang hebben tot de verschillende noodzakelijke diensten.
- Zorg er bovendien voor dat straten en pleintjes **veilige ruimtes** zijn waar kinderen en jongeren, en met aandacht voor jonge meisjes en vrouwen, kunnen spelen en samenkomen.
- Investeer in **buurtwerking, jeugdwerk en straathoekwerk** om dialoog en solidariteit tussen bewoners, jongeren, ouderen en politie te versterken.
- Zet in op **(intergenerationele) buurtinitiatieven** die ouderen aanmoedigen om de openbare ruimte weer in gebruik te nemen.
- Moedig het af om de aanwezigheid van jongeren in de publieke ruimte als **'overlast'** te zien en moedig buurtbewoners af om de aanwezigheid en gedrag van kinderen en jongeren te melden bij de politie.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Publieke ruimte, vrije tijd, winkels en horeca, p.51. (unia.be)

Aanbeveling 21: Bestrijd discriminatie ten aanzien van jongeren bij winkels.

Voor alle bevoegdheidsniveaus

Ons onderzoek heeft aangetoond dat jongeren vaak gecontroleerd worden in winkels of dat hen de toegang geweigerd wordt¹. Geracialiseerde jongeren in het bijzonder worden vaak in winkels gevisieerd waarbij hun tassen gecontroleerd worden of ze gevolgd worden door personeel.

Winkels (bijv. supermarkten, multimediazaken, kledingwinkels) moeten aandachtig zijn om bij **het ontzeggen van de toegang en controles** niet specifiek jongeren en/of geracialiseerde jongeren te viseren. Sensibiliseer winkeleigenaars over intersectionele leeftijdsdiscriminatie zodat ze een **consistent, objectief en redelijk systeem** uitvoeren van controles en weigeren van toegang.

Links

¹ [Onderzoek naar leeftijdsdiscriminatie in België \(2025\)](#). Controles en het weigeren van toegang tot winkels voor jongeren, p.54. (unia.be)